

men selv hos „flere af Inspektørens nærmeste Medarbejdere“, og derhos en stadig Tale om „Ideer“, der atter og atter gaar igen i Akterne; og hos Betjentene aabenbart saaledes opfattet, at det var Luner, Flyvegriller, der havde deres Udspring i Inspektørens Sygelighed eller Temperament.

Men den Opfattelse, at der var Tale om virkelige Ideer, om Reformplaner i Fængselsvæsenet, som man blot var fortvivlet uheldig med at gennemføre, kan ogsaa paatrænge sig En gennem Akterne. Og da Hovedinteressen ved den hele Sag, alt som man kommer gennem Akterne, mere og mere knytter sig til Fængselsvæsenet som saadant, maa man spørge: var der saadanne nye Ideer, hvor havde de deres Udspring, hvori bestod de og hvorledes var Fængselets Chefs Forhold til dem?

Mod Besvarelsen af dette for Sagen som for Fremtiden meget vigtige Spørgsmaal har Politirettens Undersøgelse ikke været rettet, og som Følge heraf giver Forhørene intet fyldestgørende Svar paa det. Men man maa dog ud af Akterne faa den Opfattelse, at Fængselet skulde virkeliggøre Ideer, der betød en Reformering af Fangebehandlingen her i Landet, at disse Ideer udgik fra Direktøren for Fængselsvæsenet, og at Nyborg-Anstaltens Inspektør vel gjorde sig al tænkelig Umage for at gennemføre dem, men uden egentlig begejstret Tro paa dem, saaledes at Udførelsen blev mere mekanisk eller teoretisk og derfor uden Varme, uden Evne til at fænge i de underordnede, som ikke formaaede at tilegne sig dem ad intellektuel Vej.

Hvori disse Ideer bestod, lader sig ikke se af Akterne ud over deres Sammenhæng med Kravet om en *individuel* Behandling af Fangerne. Dette Krav er dog ikke noget helt nyt for vort Fængselsvæsen. Medundertegnede *Fraenkel* har ved flere Lejligheder haft Anledning til at iagttage heldige Virkninger af dette Princip, som det er praktiseret overfor Fanger fra Vridsløse, som han er kommet i Berøring med,

og afdøde Fængselsinspektør *Baches* Anbringelse af Fanger ved Markarbejde bunder jo i en nærbeslægtet Opfattelse. Men i hvilken Udstrækning og paa hvilken Maade denne Grundtanke tænkes gennemført i vort Fængselsvæsen, har først og fremmest Rigsdagen, men ogsaa Offentligheden Krav paa at lære at kende, og man maatte have kunnet forlange, at den nuværende Fængselsdirektør, der fra 1901 har gjort Tjeneste i Fængselsvæsenet, og som siden 1910 har været dets Direktør, havde givet de Ideer, han i saa Henseende havde, et klart udformet Udtryk. Thi det kan forlanges, at der bag saadanne Ideer ikke alene ligger intellektuelle Overvejelser og Opfattelser, men først og fremmest Tro. Saa stærk en Tro, at man i Spidsen for en Etat tør gennemføre dem i Praksis og altsaa personlig staa og falde med dem. Men hvad der er ganske utilladeligt, er at eksperimentere sig stykkevis frem med dem i en stor Anstalts Administration paa den Maade, det er sket ved *Nyborg-Anstalten*, thi man eksperimenterer ikke her med Konstruktioner eller dødt Materiale, men med *Mennesker*, baade med Fanger og med Funktionærer, hos hvem man nedbryder Tjenesteandaen og korrumperer Tonen ved at lade dem arbejde som i et Laboratorium, hvor man eksperimenterer med døde Ting. Det er det, der er sket paa Straffeanstalten i *Nyborg*, og herfor bærer Fængselsdirektøren i første Linie Ansvar, hvorfor Tinget paa Grundlag af nærværende Sag har den største Anledning til at forlange hans Redegørelse for de Ideer, han ønsker at gennemføre i Fængselsvæsenet og ikke mindst for det, der er endnu langt vigtigere end Ideer, nemlig de Veje og Midler, ad hvilke han tænker sig at kunne gennemføre dem.

Mindretallet maa endnu benytte den tidligere Inspektør ved *Nyborg* Straffeanstalts Indlæg, som det foreligger i Akterne. Det er et Forsvarsindlæg, helt igennem, fremkaldt ved Tilsendelsen af Forhørsudskriften, hvis Angreb han skal svare paa. Akten er ikke afgivet som